

PLAN DZIAŁANIA KT 21 ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny 21 ds. Środków Ochrony Indywidualnej Pracowników działa we współpracy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, którego działalność wspomaga sprawne organizowanie prac normalizacyjnych zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi, wypracowanymi przy aktywnym współudziale krajowych ekspertów. W zakresie tematycznym Komitetu Technicznego 21 znajdują się zagadnienia dotyczące środków ochrony indywidualnej pracowników przed niebezpiecznymi i szkodliwymi czynnikami. KT 21 współpracuje m.in. z Komitetem Technicznym ISO TC 94 w zakresie ochrony głowy i sprzętu zabezpieczającego przed upadkiem z wysokości, ochrony oczu i twarzy, ochrony nóg, odzieży ochronnej i ochron rąk, ochrony układu oddechowego oraz ochrony słuchu.

Komitet Techniczny swoim zakresem obejmuje m.in. branżę krajowego przemysłu odzieżowego i obuwniczego. KT 21 pracuje nad normami, które pośrednio wpływają na wszystkie etapy konstrukcji wyrobu, jego produkcji i eksploatacji przy uwzględnieniu wymagań jakościowych.

Jednym z czynników wpływających istotnie na warunki produkcji jest normalizacja. Pozwala przede wszystkim na wytworzenie produktu wystandaryzowanego, który spełnia wymagania zarówno techniczne, jak i wymagania postawione przez klienta, co w konsekwencji powoduje poprawę jakości oferowanego produktu. Celem normalizacji jest ułatwienie wymiany międzynarodowej dóbr i usług oraz likwidacja barier technicznych. Stosowanie znormalizowanych metod i procedur sprzyja wymianie informacji (przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka ich powtarzania) oraz współpracy pomiędzy ekspertami z Europy i krajowymi specjalistami zajmującymi się środkami ochrony indywidualnej pracowników.

Podstawę prawną certyfikacji odzieży ochronnej stanowi Rozporządzenie Ministra Gospodarki, 21.12.2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. 2005 nr 259 poz. 2173) wdrażającego postanowienia dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich nr 89/686/EWG. W ramach certyfikacji odzieży ochronnej prowadzona jest ocena typu WE (art. 10 dyrektywy 89/686/EWG) oraz kontrola procesu produkcji (art.11a dyrektywy 89/686/EWG). Zgodnie z tą dyrektywą, środki ochrony indywidualnej powinny być tak zaprojektowane i wykonane, aby wykluczały zagrożenia i inne niedogodności w przewidywanych warunkach użytkowania.¹

---

¹ <http://www.iw.lodz.pl>

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Do środków ochrony indywidualnej zalicza się urządzenia lub wyposażenie, które ma za zadanie ochronę przed jednym lub wieloma zagrożeniami, mogącymi mieć wpływ na bezpieczeństwo lub zdrowie pracownika. Urządzenia lub wyposażenie o którym mowa może być przeznaczone do noszenia lub do trzymania przez użytkownika. Najprostszym przykładem takiego wyposażenia może być odzież ochronna lub obuwie ochronne.

Rozwój rynku odzieży i obuwia jest w Polsce ograniczony m.in. poprzez występowanie barier związanych z małą siłą nabywczą konsumentów, dużą konkurencją na rynku, czy też wzrostem kosztów utrzymania i produkcji. Według szacunków PMR, sprzedaż odzieży stanowi 77 % wartości całego rynku odzieży i obuwia w Polsce. W 2010 roku wartość segmentu odzieżowego wyniosła ponad 21,4 mld zł, zaś obuwniczego – prawie 6,5 mld zł. Szacunkowo, dynamika wzrostu sprzedaży na rynku odzieży i obuwia w 2010 roku była wyższa niż w roku poprzednim i wyniosła 4,6 %, 5,8 % w roku 2011 i 6,3 % w roku 2012. Prognozy PMR przewidują dalszy, umiarkowany wzrost.²

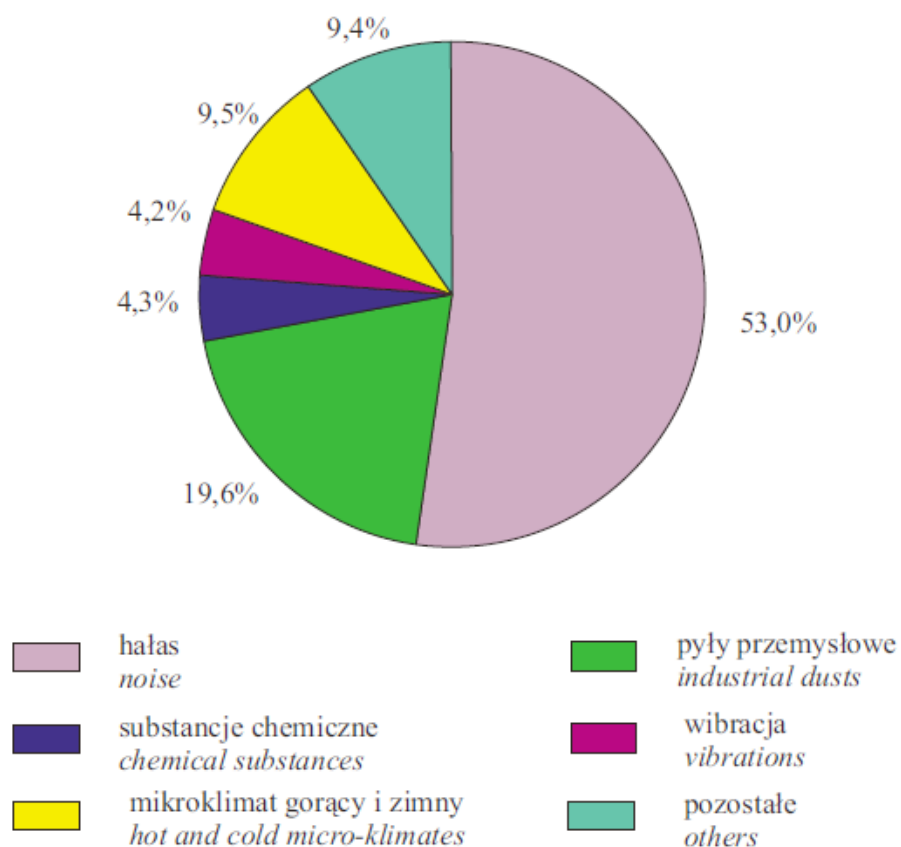
1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego.³

Liczba osób pracujących w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych w przebadanej zbiorowości stale maleje. W 2013 r. (według stanu w dniu 31 grudnia) liczba osobozagrożeń wyniosła 617,3 tys. Podobnie jak w latach ubiegłych większość z nich tj. 58,1 % stanowiły osobozagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy - dotyczyły one 358,7 tys. osób.

Spośród osób pracujących na stanowiskach pracy, dla których wyeliminowano ryzyko zawodowe 578,6 tys. otrzymało środki ochrony indywidualnej, u 407,1 tys. osób zastosowano środki organizacyjne, a dla 353,4 tys. środki techniczne. W przypadku części z tych osób zastosowano więcej niż jeden środek eliminujący ryzyko zawodowe na stanowisku pracy.

² <http://www.egospodarka.pl/56356,Rynek-odziezowy-i-obuwniczy-czeka-ozywienie,1,39,1.html>

³ <http://www.stat.gov.pl> „Warunki pracy w 2013 r.”

Rys. 1 Procentowy udział czynników związanych ze środowiskiem pracy.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działalność KT 21 pozwoli na wdrażanie do krajowego przemysłu standardów zgodnych z wersją opracowaną w skali międzynarodowej (ISO) i europejskiej (CEN) oraz ich systematyczną aktualizację.

Kluczowe korzyści, które zostały już osiągnięte i wynikają z pracy KT 21:

- Poprawa bezpieczeństwa warunków pracy;
- Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo pracowników na stanowisku pracy;
- Zmniejszenie ilości świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- Poprawa jakości produktów na rynku;
- Redukcja barier w handlu;
- Jednolitość stosowanej terminologii.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie <http://pzn.pkn.pl/kt/> w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

1. Szybka implementacja Norm Europejskich oraz Międzynarodowych do Polskich Norm znajdujących się w zakresie tematyki KT 21
2. Terminowa (zgodna z przyjętymi harmonogramami) realizacja wszystkich prac ujętych w programie prac normalizacyjnych KT
3. Przygotowanie w polskiej wersji językowej norm szczególnie ważnych w praktyce przemysłowej

4.2. Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Aktywne uczestnictwo w posiedzeniach KT 21 oraz przy tłumaczeniach norm;

- Uczestnictwo w pracach Grup Roboczych i Grup Projektowych powoływanych przez Przewodniczącego KT;
- Opiniowanie projektów Polskich Norm, Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych oraz innych dokumentów normalizacyjnych;
- Aktywne uczestnictwo w głosowaniach KT;
- Uczestnictwo w pracach komitetów technicznych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych;
- Wyrażanie opinii dotyczących prac KT.

4.3. Aspekty środowiskowe

W świecie prawie 70 % materiałów włókienniczych stosowanych w służbie zdrowia na środki ochrony indywidualnej obejmujące maski, nakrycia głowy, ubrania, fartuchy chirurgiczne, ochraniacze na buty, stanowią wyroby jednorazowego użytku, a 30 % materiały wielokrotnego użytku. Tak wysoki udział materiałów jednorazowego użytku stwarza ogromny problem związany z bezpiecznym składowaniem ewentualnie utylizacją zużytej odzieży z uwagi na ochronę środowiska naturalnego.

Jednym z najpoważniejszych problemów w badanych przedsiębiorstwach jest właściwe zarządzanie środkami ochrony indywidualnej, czyli ustalenie zasad ich stosowania, konserwacji oraz określenie warunków ich wycofywania z użytkowania. Niemal we wszystkich badanych przedsiębiorstwach środki ochrony indywidualnej są dostarczane pracownikom bezpłatnie, ale jedynie 75,2 % badanych przedsiębiorstw deklaruje zapewnienie ich bezpłatnej konserwacji. Ponadto w 75 % przedsiębiorstw

ustalono okresy wymiany lub czas ich użytkowania. W konsekwencji stan techniczny (w tym szczególnie właściwości ochronne) przekazanych pracownikom środków ochrony indywidualnej w wielu przypadkach może budzić poważne zastrzeżenia. Przeprowadzone badania wykazały również, że przedsiębiorstwa mają kłopoty z ustalaniem zasad przechowywania i konserwacji środków ochrony indywidualnej. Ustalono je tylko w 67,4 % badanych przedsiębiorstw.⁴

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza opracowanie wykonywane w PKN KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- Ograniczona wielkość lub brak środków finansowych umożliwiających przygotowanie norm w polskiej wersji językowej;
- Konieczność przeprowadzenia większej ilości badań, by ustalić odpowiedni parametr;
- Ograniczony dostęp do informacji poprzez konieczność posiadania odpowiedniego sprzętu do aktywizacji programu;
- Brak w KT ekspertów mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy/innego dokumentu normalizacyjnego;
- Problemy techniczne, związane z systemem informatycznym, które mogą wpływać na terminowość głosowań;
- Konieczność poszukiwania wykonawcy danej normy.

---

⁴ <http://www.ciop.pl>

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Obecnie KT 21 nie przewiduje tematów normalizacyjnych, dla których wymagane jest pozyskanie środków na opracowanie PN w ramach prac na zamówienie.